

ارائه چارچوب محافظه کاری حسابداری شرطی و انعطاف پذیری مالی در تبیین دعوای حقوقی شرکت

علی اصغر محمودی^۱

محمد رضا عبدلی^{۲*}

مریم شهری^۳

فرهاد دهدار^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۲۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۲۸

چکیده

هدف اصلی از اجرای این مطالعه، طراحی الگوی محافظه کاری حسابداری شرطی و انعطاف پذیری مالی در تبیین دعوای حقوقی شرکت در طول همه گیری ویروس کرونا، است. روش پژوهش با بهره گیری از متدلوژی کمی است. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش شرکت های بورس اوراق بهادار هستند. داده های مربوط به ابزار بومی سازی متغیرهای مقاله، با روش نمونه گیری گلوله برفی در فاصله زمانی تابستان ۱۴۰۱ گردآوری شدند. در این فرآیند تلاش گردید تا از طریق غربالگری محتوایی ابتدا نسبت به تدوین ابزار پژوهش اقدام شود تا با تعمیم آن به بازار سرمایه بتوان نسبت به بررسی دو معیار محافظه کاری حسابداری شرطی و انعطاف پذیری مالی در تبیین دعوای حقوقی شرکت اقدام نمود. در این مطالعه از طریق تفاوت ضرایب در تحلیل بارعاملی استفاده شد تا نسبت به آزمون سوال های پژوهش اقدام شود. نتایج مطالعه نشان داد، محافظه کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از نظر بعد اهمیتی نسبت به بعد عملکردی از ضریب بالاتری برخوردار است. همچنین مشخص گردید که معیار محافظه کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از بعد عملکردی نسبت به بعد تاب آوری از ضریب بالاتری برخوردار می باشد.

واژگان کلیدی: محافظه کاری حسابداری شرطی؛ انعطاف پذیری مالی؛ دعوای حقوقی شرکت؛ همه گیری ویروس کرونا

¹ دانشجوی دکتری حسابداری، گروه حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران: a.mahmoodi@mail.sbu.ac.ir

² استاد، گروه حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران: Mrab830@yahoo.com

³ استادیار گروه حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران: shahri_rh17@yahoo.com

⁴ استادیار گروه حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران: f.dehdar1970@yahoo.com

مقدمه

محافظه‌کاری حسابداری یکی از چالش‌برانگیزترین موضوعات حسابداری طی یک قرن اخیر بوده است. نظام حسابداری و گزارشگری مالی یکی از شریان‌های اصلی اطلاعات شرکت می‌باشد. این نظام دارای ویژگی‌های کیفی است که بر شکل و محتوای این اطلاعات اثرگذار می‌باشد (شماخی و نوذری ۱۴۰۰). درباره آثار به کارگیری محافظه‌کاری حسابداری دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد. از دید طرفداران، محافظه‌کاری حسابداری از طریق محدود نمودن توانایی مدیران در انجام رفتارهای فرصت‌طلبانه (مثل اغراق در انعکاس عملکرد مالی) به نظارت و حاکمیت صاحبان سرمایه کمک نموده و درانتقال حق کنترل شرکت به تأمین‌کنندگان سرمایه اثرگذار است (کای^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). لذا تأمین‌کنندگان به افزایش سرمایه‌گذاری تمایل بیشتری نشان می‌دهند و دستیابی شرکت به منابع مالی افزایش می‌یابد. در این شرایط، فرض می‌گردد شرکت‌های با گزارشگری محافظه‌کارانه‌تر انعطاف‌پذیری مالی بیشتری دارند. از دید منتقدان، حسابداری محافظه‌کارانه باعث می‌گردد خالص‌داری‌ها به صورت انباشته کمتر از واقع در ترازنامه نشان داده شود و شناسایی بهنگام‌تر زیان‌ها در مقابل سودها نیز سود خالص را کمتر از واقع نشان می‌دهد. فلذا، هردوی این اثرات باعث تضعیف قدرت ترازنامه شده و دسترسی شرکت را به منابع مالی کاهش می‌دهد. در این شرایط فرض می‌گردد شرکت‌های محافظه‌کارتر انعطاف‌پذیری مالی کمتری خواهند داشت. محافظه‌کاری حسابداری شرطی بخش جدانشدنی از فرآیند اقلام تعهدی عادی است که در این مدل‌ها فرموله نشده است. محافظه‌کاری از طریق تشخیص به موقع زیان کارایی سرمایه‌گذاری را از سه مجرای ۱- کاهش اثر معکوس عدم تقارن اطلاعاتی بین سهامداران و مدیران و تسهیل نظارت بر رفتار مدیران، ۲- افزایش مشوق برای مدیران در حذف

پروژه‌های نامناسب سرمایه‌گذاری با ارزش پروژه منفی و ۳- تسهیل دستیابی به منابع تأمین مالی برون شرکتی با هزینه کمتر، افزایش می‌دهد (کای و همکاران، ۲۰۲۱). هنگامی که سرمایه داخلی شرکت برای سرمایه‌گذاری کافی نباشد، بین محافظه‌کاری و مخارج سرمایه‌ای رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. این بدین معناست که محافظه‌کاری از طریق کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه سرمایه، میزان سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهد (امامی و همکاران، ۱۳۹۹). اما هرگاه سرمایه داخلی شرکت برای سرمایه‌گذاری کافی نباشد، رابطه محافظه‌کاری و مخارج سرمایه‌ای منفی خواهد بود. یعنی محافظه‌کاری از طریق کاهش تضاد منافع میان مدیریت و سهامداران، منجر به کاهش سرمایه‌گذاری شده و هزینه‌های نمایندگی را نیز می‌کاهد. سرمایه‌گذاری و بازدهی حاصل از آن از متغیرهای مهم اقتصادی هستند که همواره مباحث عمده‌ای را به خود اختصاص داده‌اند (داگوستا و گروستی^۲، ۲۰۲۳).

از سویی دیگر، شرکت‌ها برای بهبود عملکرد خود می‌بایست به انعطاف‌پذیری مالی دقت نمایند تا بتوانند براساس آن عملکرد شرکت را تقویت نمایند از سویی داری‌های مشهود نیز در این زمینه می‌تواند به آن‌ها کمک نماید (صبوری، ۱۴۰۰). این تصور وجود دارد که انعطاف‌پذیری مالی در توسعه تصمیمات مالی شرکت در بازار بسیار مهم است. انعطاف‌پذیری مالی توسط محققان بعنوان یک جز مهم از ساختار سرمایه در نظر گرفته شده است، همچنین نگرش مدیران نسبت به ریسک باید نقش کلیدی در تعیین تصمیمات شرکت داشته باشد (رحمانی و همکاران، ۱۳۹۹). انعطاف‌پذیری مالی یکی از موضوعات اساسی در مباحث مدیریت مالی و مدیریت سرمایه‌گذاری است. انعطاف‌پذیری مالی به تصمیم‌گیرندگان در اتخاذ تصمیمات بهینه و معقول در مقابله با فرصت‌های رشد آتی شرکت به مدیران کمک

¹ Cui

² D'Augusta Grossetti

شیواکومار، ۲۰۰۵؛ کیانگ، ۲۰۰۷؛ دهلیوال و همکاران، ۲۰۱۴؛ بارکر و مک گیچین، ۲۰۱۵). در نتیجه، محافظه‌کاری مشروط عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران، سرمایه‌گذاران سهام و سایر طرف‌های قرارداد را کاهش می‌دهد و آن‌ها را قادر می‌سازد تا انتظارات دقیق‌تری از درآمد حسابداری آینده شکل دهند (بال، ۲۰۰۱؛ واتس، ۲۰۰۶؛ لافوند و واتس، ۲۰۰۸).

از جهتی، نیاز به بهره‌برداری از الگوی حداقل مربعات جزئی در افزایش اعتماد و اطمینان در تصمیم‌گیری، و همچنین مسأله نیاز به تخصص چندگانه از طریق به‌کاربردن همزمان دانش چند نفر متخصص حوزه‌های مختلف برای حل مسائل ارتقای انعطاف‌پذیری مالی شرکت‌های بورسی، وجود دارد. با توجه به مسأله اصلی در این مقاله می‌توان پرسش اصلی ذیل را به‌منظور شناخت بهتر مسأله مطالعه، مطرح نمود. پرسش اصلی مطالعه عبارت است از اینکه چگونه می‌توان الگوی محافظه‌کاری حسابداری شرطی و انعطاف‌پذیری مالی در تبیین دعوای حقوقی شرکت در طول همه‌گیری ویروس کرونا، را برای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس طراحی نمود؟.

مبانی نظری و مروری بر پیشینه

محافظه‌کاری حسابداری شرطی

محافظه‌کاری، یکی از اصول محدودکننده حسابداری، بر کیفیت اطلاعات حسابداری و مرتبط‌بودن آن با ارزش سهام اثرگذار است. محافظه‌کاری حسابداری شرطی که به معنی شناسایی به‌موقع‌تر اخبار بد نسبت به اخبار خوب در رابطه با سود است، ممکن است با محدود نمودن آزادی عمل مدیران و ممانعت از رفتارهای فرصت‌طلبانه و خوش‌بینانه بیش از حد در گزارش سود، بسیاری از مشکلات نمایندگی و اثرات منفی وجود عدم تقارن بین بخش‌های مختلف شرکت را کاهش دهد و در نتیجه، به افزایش قابلیت اتکا اطلاعات حسابداری منجر شود (لارا

می‌نماید و باعث ورود شرکت به بازارهای سرمایه‌گذاری می‌گردد. انعطاف‌پذیری مالی بعنوان مبنایی برای ارزش‌یابی توانایی شرکت جهت ارزش‌یابی نقدینگی ضروری است (گوس و همکاران، ۲۰۲۳). این توان تعیین‌کننده ظرفیت واحد تجاری جهت انجام پرداخت‌هایی از قبیل پرداخت حقوق و مزایا به کارکنان، پرداخت به تأمین‌کنندگان کالا و خدمات، پرداخت مخارج مالی، انجام سرمایه‌گذاری، بازپرداخت تسهیلات دریافتی و توزیع سود بین صاحبان سهام است. انعطاف‌پذیری مالی از منابع مختلفی نشأت می‌گیرد.

بنابراین سرمایه‌گذاران ریسک‌گریزتر می‌شوند و بیشتر به اطلاعات اساسی در طول رکود بازار متکی می‌شوند، زیرا آن‌ها سایر اطلاعات را به دلیل ریسک و عدم اطمینان بیشتر در بازار پر سر و صدا و سوداگرانه می‌دانند (لنگ و مافت، ۲۰۱۱). بنابراین، کیفیت اطلاعات حسابداری و افشاهای مرتبط در صورت‌های مالی برای بازارهای سرمایه و سرمایه‌گذاران در دوره همه‌گیری کووید-۱۹ اهمیت بیشتری دارد. مجموعه ادبیاتی که ارتباط همزمان بین سود و بازده سهام را بررسی می‌کند، اسنادی را نشان می‌دهد که سود یک عامل توضیحی مهم برای بازده حقوق صاحبان سهام است (به عنوان مثال، بال و براون، ۱۹۶۸؛ ریبورن، ۱۹۸۶؛ دچاو، ۱۹۹۴؛ اسلون، ۱۹۹۶؛ تئو و همکاران، ۱۹۹۸؛ دزورژ و همکاران، ۱۹۹۹).

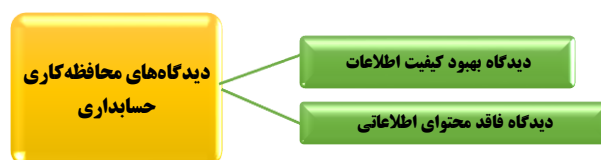
محافظه‌کاری مشروط به زمان نامتقارن سود در مقابل زیان گفته می‌شود زیرا مستلزم شناسایی فوری زیان‌های اقتصادی مورد انتظار است در حالی که شناسایی درآمد اقتصادی تا زمانی که سود مورد انتظار قابل تأیید نباشد به تعویق می‌افتد (خان و واتس، ۲۰۰۹). ادبیات حسابداری مستند می‌کند که قراردادها و نگرانی‌های نظارت در درجه اول محافظه‌کاری مشروط را القا می‌کند زیرا محافظه‌کاری مشروط مدیران را مجبور می‌کند اطلاعات زیان را ارائه دهند که تمایلی به افشای به موقع آن‌ها ندارند و مدیریت سود را کاهش می‌دهد (باسو، ۱۹۹۷؛ بیور و رایان، ۲۰۰۰؛ بال و

شرکت را کاهش دهد، پیش‌بینی می‌گردد شرکت‌های با گزارشگری محافظه‌کارانه‌تر دسترسی بیشتری به منابع تأمین مالی خارجی داشته باشند در نتیجه وجه نقد کمتری برای مواقع ضروری نگهداری می‌نمایند (کارمزی و حالویی^۲، ۲۰۱۹).

مفهوم انعطاف‌پذیری مالی

به نظر می‌رسد اهرم یکی از مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده انعطاف‌پذیری مالی باشد. استدلال می‌شود که انعطاف‌پذیری مالی را می‌توان با اتخاذ سیاست اهرم پایین به دست آورد و پیشنهاد کرد که حفظ نسبت اهرم پایین می‌تواند ظرفیت استقراض آتی را ایجاد کند و فضایی برای افزایش نسبت اهرم ایجاد کند (گلدشتاین و همکاران، ۲۰۰۱؛ بیون، ۲۰۱۱). برعکس، انعطاف‌پذیری مالی را می‌توان از طریق نگهداری وجه نقد اضافی نیز به دست آورد (اوپلر و همکاران، ۱۹۹۹؛ آلمیدا و همکاران، ۲۰۰۳؛ هارفورد و همکاران، ۲۰۰۵؛ ری‌دیک و وایت، ۲۰۰۹). آن‌ها استدلال می‌کنند که نگهداری وجه نقد فراوان فرصت بهره‌برداری از فرصت‌های سرمایه‌گذاری خوب را می‌دهد که فرصت رشد شرکت‌ها را افزایش می‌دهد و از شرکت‌ها در برابر وضعیت نامطلوب محافظت می‌کند. با این حال، ادبیات اخیر نشان می‌دهد که اتخاذ دو سیاست فوق (اهرم مالی کم و دارایی نقد بالا) می‌تواند به انعطاف‌پذیری مالی بهتر منجر شود و از ناراحتی ناشی از لرزش مالی و نکول جلوگیری کند (بی‌تس و همکاران ۲۰۰۹؛ بیون، ۲۰۱۱). سیاست پرداخت شرکتی نیز یکی از عوامل تعیین‌کننده قابل‌توجه انعطاف‌پذیری مالی است. استدلال می‌شود که شرکت‌ها از سیاست تقسیم سود برای حفظ انعطاف‌پذیری مالی استفاده می‌کنند. توزیع سود نقدی یک ابزار استراتژیک برای بهره‌برداری از وجوه داخلی در هنگام مواجهه با رکود عملکرد عملیاتی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری بالقوه است (دی آنجلو و دی آنجلو، ۲۰۰۷؛ اود ۲۰۰۸). در مقابل، نگهداری وجه

و همکاران^۱، ۲۰۲۰). محافظه‌کاری، در تعریف رایج آن، برخورد متمایز با شناسایی سودها و زیان‌هاست. این برخورد نامتقارن، ناشی از تأییدپذیری متفاوت برای شناسایی درآمدها و هزینه‌ها است. از دیدگاه باسو، محافظه‌کاری حسابداری عبارت از التزام به دارابودن درجه بالای تأیید برای شناخت اخبار خوب مانند سودآوری در مقابل اخبار بد مانند زیان‌دهی است. این تعریف بیان‌کننده محافظه‌کاری حسابداری شرطی است. موضوع مهم در رابطه با محافظه‌کاری، نقشی است که در سودمندی و بهبود کیفیت اطلاعات مالی دارد. بر اساس این، دو دیدگاه متفاوت در رابطه با کارکرد محافظه‌کاری وجود دارد (جوادی، ۱۴۰۱ و گوهری، ۱۴۰۰):

نمودار ۱) دیدگاه‌های محافظه‌کاری حسابداری (جوادی، ۱۴۰۱ و گوهری، ۱۴۰۰)

براساس دیدگاه نخست، محافظه‌کاری نقش اطلاعاتی دارد و به بهبود کیفیت اطلاعات منجر می‌گردد. طرفداران این دیدگاه اعتقاد دارند محافظه‌کاری موجب کاهش مدیریت سود، عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه‌های نمایندگی می‌گردد و فلذا به بهبود فرآیند گزارشگری و تصمیم‌گیری کمک می‌نماید؛ اما درمقابل دیدگاه رقیب بیان می‌نماید (داگوستا و گروستی، ۲۰۲۳). محافظه‌کاری نه‌تنها فاقد محتوای اطلاعاتی است، کیفیت گزارشگری مالی را نیز کاهش می‌دهد و به سوءگیری هدفمند و تحریف واقعیت‌های اقتصادی و ارائه کمتر از واقع سود منجر می‌گردد. اگر محافظه‌کاری حسابداری محدودیت‌های تأمین مالی

¹ Lara

² Guermazi Halioui

زیاد شده اما تولید به طور متوسط ۲ درصد رشد کرده است، در حال حاضر نمی‌تواند رنگ آرامش اقتصادی را به خود بگیرد؛ زیرا می‌توان گفت اقتصاد ایران تقریباً به جراحی اساسی نیاز دارد؛ در غیر این صورت باید همیشه شاهد نوسانات شدید قیمتی و نوسانات زیاد در بازارهای مالی باشیم. نسبت ارزش بازار بورس به نقدینگی حدود ۱۸۰ درصد از نظر آماری نزدیک شده است؛ همچنین، نسبت ارزش بازار بورس به تولید ناخالص داخلی ۱۳۰ درصد و میانگین وزنی بازار به ۲۰ درصد رسیده است. در اینکه اکثر سهام‌های بازار بورس حبابی شده شکی نیست اما ریزش شدید فقط یکی از سناریوهای تخلیه این حباب به نظر می‌رسد. حباب فعلی بازار بورس به چند روش قابل تخلیه می‌باشد: یک: ریزش بازار دو: افزایش قیمت ارز و طلا و مسکن و خودرو سه: افزایش تورم چهار: ارزهای اولیه گسترده ارزیابی‌ها و توسعه بازار اولیه در این بازار آشفته کرونا قیمت سکه و طلا از حاصل ضرب دو متغیر قیمت اونس جهانی طلا و قیمت دالر در ایران به همراه یک سری ضرایب ثابت به دست می‌آید پس برای مهار قیمت سکه و طلا در عصر کرونا باید قیمت دالر کنترل شود.

در چنین شرایطی، هزینه‌های تحمیل شده در اثر اپیدمی کرونا و همچنین کاهش تولید ناشی از آن، می‌تواند اقتصاد را با تورم‌های بالاتر و رشدهای اقتصادی پایین‌تر مواجه سازد. از بین رفتن برخی از مشاغل و یا کاهش شدید درآمد در برخی از بخش‌ها باعث کاهش رشد اقتصادی می‌شود و از طرف دیگر، برخی مشاغل دیگر مانند تولیدات مواد بهداشتی و... در این بازه زمانی رشد بالایی خواهند داشت. شوک ناشی از کرونا، اقتصاد را هم با شوک عرضه و هم با شوک تقاضا مواجه می‌سازد. از یک طرف عرضه نیروی کار کاهش یافته و از طرف دیگر در تأمین مواد اولیه تولید نیز مشکلاتی ایجاد شده است شوک عرضه، شوک تقاضا را به همراه خواهد داشت. تعطیلی کسب و کارها، منجر به تعدیل نیروی کار می‌شود و کاهش درآمد خانوار، کاهش تقاضا را به همراه دارد. از طرف دیگر عدم اطمینان نسبت به آینده،

نقد اضافی ممکن است منجر به سوءاستفاده از پول نقد و مزایای نمایندگی شود. در نتیجه، شرکت‌ها تمایل به تقسیم سود یا بازپرداخت بدهی دارند. با این وجود، سیاست تقسیم سود به‌عنوان یک معاوضه بین حفظ انعطاف‌پذیری مالی و لغو هزینه‌های نمایندگی عمل می‌کند (لیو، ۲۰۱۷). افزایش انعطاف‌پذیری مالی برای رویارویی با نیازهای مالی فرصت‌های سرمایه‌گذاری ارزشمند، چند روش دیگر توسط ادبیات موجود تجویز شده است. استفاده از اوراق تجاری (کاهل و همکاران، ۲۰۰۸) می‌تواند یکی از بهترین راه‌ها برای افزایش انعطاف‌پذیری مالی باشد که نمی‌خواهند با هزینه‌های ثبت در بورس اوراق بهادار مواجه شوند. به طور مشابه، استقراض بانکی بر تأمین مالی اوراق قرضه راه مطلوبی برای شرکت‌های با بالا است. تقاضا برای انعطاف‌پذیری (فریکساس، ۲۰۰۰). علاوه بر این، شرکت‌ها می‌توانند انعطاف‌پذیری مالی خود را از طریق بدهی‌های بازنشسته با استفاده از اوراق قرضه قابل پرداخت افزایش دهند. علاوه بر این، شرکت‌ها می‌توانند انعطاف‌پذیری مالی را با افزایش حد حفظ خود افزایش دهند (الدومیاتی و عظیم، ۲۰۰۸). زمانی که هزینه تأمین مالی سهام نسبتاً پایین باشد، شرکت‌ها می‌توانند بیشتر از درآمد خالص خود را حفظ کنند.

اثرات ویروس کرونا در حسابداری و مالی

شیوع ویروس کرونا در ایران نیز تاثیر بسیاری بر اقتصاد داخلی داشته و خواهد داشت؛ به باور کارشناسان اقتصادی در ایران، داستان کمی پیچیده‌تر است، زیرا علاوه بر آسیب‌های اقتصاد جهانی، اقتصاد ایران به دلیل وابستگی به نفت، تحریم‌های بین‌المللی، رشد منفی اقتصاد، تورم بالا و... آسیب‌های بیشتری را شاهد خواهد بود. در این بین مردم ایران به علت عدم آگاهی وارد بورس شده و به علت عدم آموزش درست در زمینه بورس از قبل مشخص است که بسیاری از اشخاصی که سرمایه‌های سنگین در بورس گذاشته‌اند از پیش شکست خورده هستند. اقتصادی که در چند سال گذشته نقدینگی به طور متوسط سالی ۲۵ درصد

در اولویت قرار گیرند. آثار اقتصادی شیوع این ویروس بر کسب و کارها و فعالیت‌های اقتصادی در کشور را می‌توان از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار داد. نگرانی نسبت به شیوع ویروس بر رفتار مصرفی خانوارها اثرگذار است. از سوی دیگر با کاهش تقاضا، بنگاه‌های اقتصادی، کسب و کارها به ویژه کسب و کارهای کوچک تحت تأثیر شیوع ویروس کرونا قرار می‌گیرند. با این وجود تمام بخش‌های اقتصادی به یک نسبت دچار رکود نمی‌شوند. بخش‌هایی از اقتصاد که محدودیت‌های کنترلی از سوی دولت جهت کنترل و کاهش ابتلاء اعمال می‌گردد. بخش‌هایی مانند گردشگری و حمل و نقل از جمله بخش‌هایی هستند که به سرعت تحت تأثیر شیوع ویروس کرونا قرار می‌گیرند. اصناف به ویژه خرده فروشی به خاطر محدودیت‌هایی که باید توسط دولت‌ها برای مجموعه‌های تجاری و بازارها اعمال شود و یا به واسطه خود قرنطینه کردن که توسط شهروندان صورت می‌گیرد، با رکود مواجه می‌شوند.

خانوار را به تصمیم‌پس‌انداز بیشتر و به تعویق انداختن خرید اقلام غیر ضروری ترغیب می‌کند. همین امر کاهش تقاضای کل بیشتری را موجب می‌شود؛ بنابراین انتظار می‌رود رکود اقتصادی ناشی از شوک ارزی و تحریم‌ها تشدید شود و لذا الزم است تا سیاست‌های حمایتی هم از خانوار و هم از کسب و کار صورت گیرد. در شرایطی که دولت با تنگنای مالی مواجه بوده و علاوه بر کاهش درآمدهای ناشی از تحریم و کاهش قیمت نفت و فرآورده‌های نفتی، با افزایش هزینه‌های بهداشتی و درمانی ناشی از کرونا نیز روبه‌رو است، منابع برای سیاست‌های حمایتی به شدت محدود است. از این رو بسیار مهم است که سیاست‌های حمایتی، بهینه اتخاذ شده و از اجرای سیاست‌های حمایتی کور (نظیر تخصیص ارز ترجیحی به برخی کالاها) اجتناب شود، زیرا به احتمال قوی، این منابع با هزینه تورم تأمین شده اند. بر این اساس سیاست‌های افزایش تقاضای کل از طریق جلوگیری از کاهش اشتغال و درآمد خانوار باید

جدول ۱) اثرات همه‌گیری ویروس کرونا بر حوزه حسابداری

حوزه گزارشگری مالی	آن بخش از فرآیندهایی که باید در انتها یا ابتدای سال مالی انجام می‌شد، مانند شمارش موجودی‌ها، اوراق بهادار، وجوه نقدی و تطبیق حساب با سایر اشخاص، با توجه به اثرات مخرب همه‌گیری ویروس کرونا به تعویق افتاده است و مؤسسات و افراد قادر به تهیه صورت‌های مالی در زمان مقرر نشده‌اند.
حوزه مالیات	در حوزه مالیات ارائه فهرست‌های حقوق، تسلیم گزارش‌های خرید و فروش فصلی، اظهارنامه مالیاتی، ترازنامه و سود و زیان اشخاص حقوقی به تعویق افتاده است و در نتیجه ارائه صورت‌های مالی مالیات‌های مستقیم در زمان قانونی امکان‌پذیر نشده است.
حوزه تأمین اجتماعی	در این حوزه ارائه فهرست بیمه کارکنان در زمان قانونی امکان‌پذیر نشده است.
حوزه مؤسسات حسابرسی	یکی دیگر از تأثیرات کرونا بر حرفه حسابداری پی بردن به این نکته بود که به‌منظور اجرای باکیفیت حسابرسی باید شرایطی برای مؤسسات حسابرسی فراهم شود. موارد زیر از جمله این شرایط هستند: ایجاد زیرساخت‌های دسترسی حسابرسان به اطلاعات حساب‌ها و تسهیلات بانکی دسترسی به نظام شرکت سپرده‌گذاری مرکزی دسترسی به نظام ثبت اسناد کشور دسترسی به نظام گمرک دسترسی به نظام شرکت امور مالیاتی تشویق مؤسسات اقتصادی بکار با نرم‌افزارهای مالی با امکان دسترسی از راه دور تشویق بنگاه‌های اقتصادی به راه‌اندازی نظام‌های نگهداری مستندات الکترونیک

در واقع، "بازارهای مالی"^۱ یکی از بازارهای تأثیرگذار در اقتصاد "کشورهایی با اقتصاد بزرگ" می‌باشد. رکود و رونق بازار سهام نه تنها اقتصاد ملی بلکه اقتصاد جهان را تحت تأثیر قرار می‌دهد (پورقصاب و همکاران، ۱۳۹۹). از این رو بین تحولات بورس و رکود و رونق اقتصادی رابطه معنی داری وجود دارد و متقابلاً سیاست‌گذاری‌های کلان در هر کشوری مخصوصاً متغیرهای کلان اقتصادی و بویژه متغیرهای پولی بازار سهام آن کشور را متأثر می‌سازد، تعاملات بین بازارها از دیرباز مورد بحث و بررسی کارشناسان مالی بوده است. در واقع، پیش‌بینی بازار سهام بسیار پیچیده است چون هیچ قانون مناسب و مشخصی برای تخمین یا پیش‌بینی قیمت سهام در بازار سهام وجود ندارد (لین و هوانگ^۲، ۲۰۲۱).

حسابداری قانونی در تبیین دعوای حقوقی شرکت

رشد و توسعه اقتصادی هر کشور، توان تولیدی آن کشور را نشان می‌دهد و یکی از عوامل بسیار مهم تولید، سرمایه است. تأمین مالی از طریق بازار سرمایه، از جمله روش‌های بسیار کم هزینه تأمین مالی به شمار می‌رود که مستلزم جلب اعتماد، امنیت سرمایه‌گذاری و حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران است. شناسایی مؤلفه‌های حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران، سلامت اقتصادی جامعه و اعتماد عمومی را افزایش می‌دهد و به تحقق عدالت اقتصادی، تخصیص بهینه منابع، پیش‌گیری از فساد و سوء بهره‌برداری‌های مالی، ارتقای شفافیت اطلاعاتی بازار سرمایه، توسعه بازار سرمایه، ایجاد بازار فعال، رقابت در اقتصاد، توسعه اقتصادی و پیشرفت صنعتی کمک می‌نماید (حسینی و شفیع زاده، ۱۳۹۸). ثبات در شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی یکی از عوامل با اهمیت در انجام به موقع قراردادهای

ایفای تعهدات قراردادی در حسابداری قانونی می‌باشد. وقوع رویدادهای مختلف در طول چرخه عمر یک قرارداد می‌تواند زمان، هزینه و کیفیت آن را تحت تأثیر قرارداد دهد. در این میان ویروس بدون مرز کرونا بر شرایط اجتماعی و اقتصادی کشورها تأثیرگذار بوده و روابط کشورها و پیمان‌هایی که میان آن‌ها بوده را با مشکل مواجه ساخته است و به دعوای حقوقی و مالی منجر شده است. به طوری که می‌توان گفت چالش کنونی کشور، بستن قرارداد با توجه به تأثیر تحریم‌ها نیست بلکه این کروناست که جوامع بشری را درگیر خود نموده است (بالوی و خالدی، ۱۴۰۰). حسابداری قانونی به دنبال حسابداری در رابطه با شواهد کیفی و اطلاعات قانونی در این زمینه است. در واقع در این نوع حسابداری به نوعی به اصل حسابداری و بازپرسی توجه می‌گردد و افراد فعال در این زمینه معمولاً بعنوان شاهدان حرفه ای برای شهادت در مورد یافته‌های خود به دادگاه‌ها خوانده می‌گردند (تیلستد، ۲۰۲۱، آناگونسون، ۲۰۱۷). حسابداران قانونی نظام‌های حسابداری را بررسی می‌نمایند تا سهل انگاری‌های احتمالی و یا کلاهبرداری‌ها را ارزش‌یابی نمایند. این نوع حسابداری برای تعیین و محاسبه خسارات اقتصادی از طریق قراردادهای موجود، ارزش‌گذاری تجاری و یا مطالعه در مورد اختلافات مربوط به خرید شرکت و نقض ضمانت و یا تملک بهره‌برداری می‌گردد. همچنین از حسابداری قانونی برای بررسی دارایی‌های پنهان در امور مدنی مانند پرونده طلاق نیز بهره‌برداری می‌گردد و در زمینه حمایت از دادخواهی‌ها، این نوع حسابداری برای تبیین موضوعات اقتصادی یک پرونده نقش مفیدی را ایفا می‌نماید. در واقع، انواع دعوای مالی در حسابداری قانونی عبارتند از (جامعه حسابداران رسمی ایران، ۱۴۰۰):

جدول ۲) انواع دعوای مالی در حسابداری قانونی

¹ Financial Markets

² Lin Hwang

مطالابه بهای زمین تملیکی توسط دولت الزام به ایفای تعهد مالی اعتراض ثالث به دعوای فوق تقابل به دعوای فوق	دعوای مربوط به حق تالیف، تصنیف و حق اختراع دعوای مالکیت رای وحدت رویه شماره ۵۷۹- ۱۳۷۱/۷/۲۸ اعتراض به تحدید حدود ابطلا صور تجلسه افراز در صورت اختلاف در مالکیت دعوای بطلان تقسیم مال مشاع در صورت اختلاف در مالکیت الزام به فروش مال مشاع در صورت اختلاف در مالکیت استرداد لاشه چک، سفته و برات
--	--

جدول ۳) چارچوب نظری مطالعه

منبع	شاخص	مؤلفه اصلی
(اویانگ و همکاران ۲۰۲۲ هوانگ و همکاران ۲۰۲۲ چائو، ژانگ، و همکاران ۲۰۲۰)	نوسانات نرخ تورم در تاب‌آوری مالی نوسانات نرخ ارز در تاب‌آوری مالی نوسانات بازار بورس در تاب‌آوری مالی نوسانات بانکداری در تاب‌آوری مالی	تاب‌آوری مالی در دوران کرونا
کراکمن، ۲۰۲۱ و وو، ۲۰۲۲ و بوچتی، و همکاران ۲۰۲۲ و شاو و همکاران ۲۰۲۱)	تعداد دعوای حقوقی شرکت با مشتریان حقیقی تعداد دعوای حقوقی شرکت با نهادهای دولتی تعداد دعوای حقوقی شرکت با شرکای تجاری تعداد دعوای حقوقی شرکت با رقبای تجاری	دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا
کریشنان و ژانگ، ۲۰۲۲ و وانگ، و همکاران ۲۰۲۲ موی و همکاران ۲۰۲۰ و کوی و همکاران ۲۰۲۱ و همکاران ۲۰۲۰ و شاو و همکاران ۲۰۲۱)	امتیاز محافظه‌کاری (CSCORE) چولگی سود مبتنی بر وجوه نقد عملیاتی (CONSV_SKE) نسبت اقلام تعهدی غیرعملیاتی به دارایی‌های کل (CONSV_ACC) رگرسیون نوع صنعت (CONSV_ACF) $ACC = \alpha + \alpha D + \beta CFO + \beta D * CFO + \epsilon$ عملیات شرکت براساس دارایی کل (CFO) و اقلام تعهدی حسابداری (ACC) (حساب‌های دریافتی + موجودی + مخارج پیش پرداختی - حساب‌های پرداختی - مالیات‌های پرداختی) معیار دودویی جریان‌های نقدی خالص حاصل از عملیات شرکت (D)	محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا

روش پژوهش

بررسی یک مسئله پژوهشی، پژوهشگر با به کار بردن مجموعه روش‌هایی که اساس آن‌ها پارادایم‌های گوناگون است، بررسی موقعیت نامعین را میسر کند و فرآیند آن را تسهیل می‌نماید (بازرگان، ۱۳۸۷).

جامعه آماری پژوهش

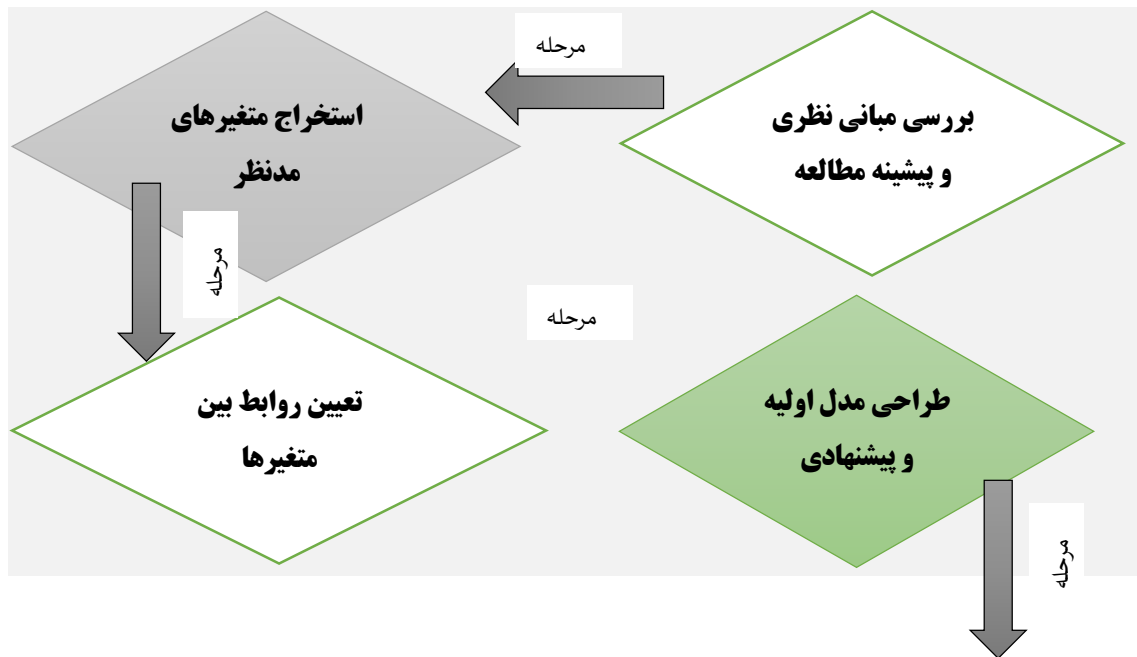
گروه خودرو و ساخت قطعات؛ گروه فرآورده‌های نفتی؛ گروه مواد و محصولات دارویی؛ گروه بانک‌ها و

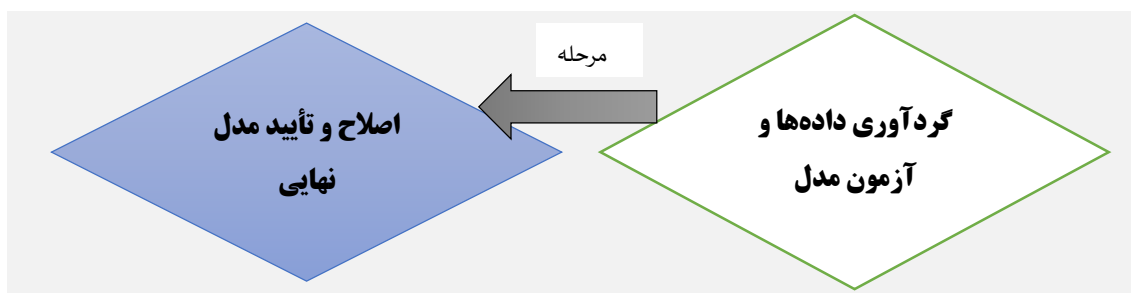
پژوهش حاضر از لحاظ هدف، از نوع پژوهش‌ات کاربردی و از نظر نوع روش، روش پژوهش آمیخته محسوب می‌گردد. پژوهش‌های آمیخته یا روش‌های پژوهش ترکیبی، پژوهش‌هایی هستند که با استفاده از ترکیب دو مجموعه روش‌های پژوهش کمی و کیفی به انجام می‌رسند. در روش‌های پژوهش آمیخته، برای

تحلیل آماری در نرم‌افزار *SPSS* و حداقل مربعات جزئی در نرم‌افزار *Smart PLS* بهره‌بردار می‌شود. از سویی دیگر، مدل‌های مرسوم در حداقل مربعات جزئی در واقع متشکل از دو بخش هستند. مدل اندازه‌گیری که چگونگی توضیح و تبیین متغیرهای پنهان توسط متغیرهای آشکار (سؤالات) مربوطه را بررسی می‌نماید و مدل ساختاری که نشان می‌دهد چگونه متغیرهای پنهان در پیوند با یکدیگر قرار گرفته‌اند. یک رابطه همبستگی بین متغیرها فقط این مطلب را بیان می‌نماید که تغییر در یک متغیر موجب تغییر در متغیر دیگری می‌گردد. مطالعات همبستگی معمولاً رویکردی مقدماتی برای مطالعه روابط علت و معلولی است. تجزیه و تحلیل ساختارهای کوواریانس یا الگوی حداقل مربعات جزئی یکی از اصلی‌ترین روش‌های تجزیه و تحلیل ساختارهای داده‌های پیچیده است. به این دلیل از آنجایی که در مطالعه حاضر چند متغیر مستقل در قالب یک متغیر اصلی وجود دارد که می‌بایستی اثر آن‌ها بر روی یک متغیر وابسته مورد بررسی قرار گیرد بهره‌گیری از حداقل مربعات جزئی ضروری است (طولابی، ۱۴۰۰). فلوجارت مراحل حداقل مربعات جزئی به شرح ذیل است:

مؤسسات اعتباری؛ گروه استخراج نفت و گاز؛ گروه فعالیت‌های کمکی به نهادهای مالی واسط؛ گروه زراعت و خدمات وابسته؛ گروه استخراج کانه‌های فلزی؛ گروه منسوجات؛ گروه فلزات اساسی؛ گروه شرکت‌های چند رشته صنعتی و شرکت‌های فرابورس. روش نمونه‌گیری بصورت هدفمند و گلوله برفی است که در آن یک شرکت کننده در پژوهش ما را به شرکت کنندگان دیگر هدایت می‌کند. یکی از رویکردهای متداول در نمونه‌گیری متوالی یا متواتر نمونه‌گیری گلوله برفی است. این نوع نمونه‌گیری یک روش غیراحتمالی است که حالت انتخاب تصادفی نیز دارد. این روش زمانی مناسب است که اعضای یک گروه یا جامعه به راحتی قابل مشخص شدن نباشند. در این روش پژوهشگر ابتدا افرادی را شناسایی می‌کند و پس از دریافت اطلاعات از آن‌ها می‌خواهد که فرد یا افراد دیگری را به وی معرفی کنند (بابی، ۲۰۰۲). این روش همچنین برای شناسایی افراد متخصص در یک زمینه خاص نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد (مکنی و مک‌کیب، ۲۰۰۸). روش تجزیه و تحلیل اطلاعات در این مقاله، حداقل مربعات جزئی است زیرا برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در مطالعه حاضر، از متدولوژی ترکیبی (روش

نمودار ۲) فلوجارت مراحل حداقل مربعات جزئی

(وو، ۲۰۱۰). در پژوهش حاضر، روش حداقل مربعات جزئی با استفاده از نرم‌افزار اسمارت پی ال اس^۵ انجام شده است.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

جهت تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از دو روش تجزیه و تحلیل توصیفی و استنباطی بهره‌گیری می‌شود. تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها، مختص پژوهش توصیفی است که در آن نتایج حاصله به نمونه مورد مشاهده استناد داده می‌شود و هیچ‌گونه نتیجه‌گیری خارج از نمونه مزبور صورت نمی‌گیرد و نتایج حاصل از نمونه قابل تعمیم به کل جامعه نیست. روش تجزیه و تحلیل توصیفی بدین منوال است که از طریق مقایسه پدیده‌ها از نقطه نظر آماری به توصیف آن‌ها پرداخته و اطلاعات ارزشمندی درباره نمونه مورد بررسی اخذ می‌گردد. از طرفی تحلیل یاد شده برای تعیین ترکیب نمونه و شناسایی نگرش پاسخ‌دهندگان مفید است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش، از شاخص‌هایی چون درصد، فراوانی و همچنین نمودارهای دایره‌ای و ستونی استفاده خواهد شد که این کار با استفاده از نرم‌افزار SPSS انجام می‌شود. همچنین به منظور تجزیه و تحلیل استنباطی متغیرهای پژوهش، ابتدا با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی و مدل‌سازی معادلات ساختاری برای آزمون هر یک از فرضیه‌های پیشنهادی استفاده می‌گردد. در صورت

مدل‌یابی با استفاده از حداقل مربعات جزئی (PLS) در حوزه‌های گوناگون از جمله در حوزه منابع انسانی کاربرد دارد. مدل‌یابی حداقل مربعات جزئی از روش‌های اصلی معادلات ساختاری جهت بررسی روابط متغیرهای مکنون می‌باشد (تننهوس^۱ و همکاران، ۲۰۰۴). در ساختارهای گوناگون، نگرش لیزرل بر بیشینه‌سازی کوواریانس و داده‌های نرمال و مدل‌یابی حداقل مربعات جزئی بر بیشینه‌سازی واریانس و داده‌های غیرنرمال تمرکز دارد (لاوریا و دوچسی^۲، ۲۰۰۷). حداقل مربعات جزئی نگرشی مبتنی بر واریانس است که در مقایسه با تکنیک‌های مشابه معادلات ساختاری لیزرل و آموس به شروط کمتری نیاز دارد (لیلجاندر^۳ و همکاران، ۲۰۰۹). بعنوان مثال، برعکس لیزرل مدل‌یابی مسیر حداقل مربعات جزئی برای کاربردهای واقعی مناسب‌تر است به ویژه هنگامی که مدل‌ها پیچیده‌تر هستند و یا توزیع داده‌ها غیرنرمال می‌باشد، استفاده از این نگرش مناسب‌تر خواهد بود (وو^۴، ۲۰۱۰). البته مزیت اصلی مدل‌یابی حداقل مربعات جزئی نسبت به لیزرل در این است که به نمونه کمتری نیاز دارد. روش حداقل مربعات جزئی همزمان دو مدل را بررسی می‌کند نماید مدل بیرونی (مدل اندازه‌گیری) که ارتباط متغیرهای آشکار با متغیرهای پنهان را بررسی می‌کند و مدل درونی (مدل ساختاری) که ارتباط متغیرهای پنهان با متغیرهای پنهان دیگر را اندازه‌گیری می‌کند

¹ Tenenhaus

² Lauria Duchessi

³ Liljander

⁴ Wu

⁵ SmartPLS

نرمال بودن داده‌ها از نرم‌افزار AMOS و در صورت
نرمال نبودن داده‌ها از نرم‌افزار SMART PLS استفاده
خواهد شد. برای بررسی نرمال بودن داده‌ها نیز از آزمون
چولگی و کشیدگی استفاده می‌شود.

جدول ۴) اطلاعات توصیفی مربوط به پس از اجرای پژوهش

متغیرهای پژوهش	سنجه‌های پژوهش	تعداد داده‌ها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از بعد عملکردی	الف-سنجه سود مبتنی بر وجوه نقد عملیاتی	96	5	7	5.47	.632
	ب-سنجه امتیاز محافظه‌کاری شرکت	96	5	7	5.79	.845
	ج-سنجه نسبت ارقام تعهدی غیرعملیاتی به دارایی‌های کل	96	5	7	5.73	.827
محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از بعد اهمیتی	الف-سنجه جریان‌های نقدی خالص حاصل از عملیات شرکت	96	5	7	5.56	.678
	ب-سنجه نوع صنعت براساس دارایی کل	96	5	7	5.73	.840
	ج-سنجه ارقام تعهدی حسابداری	96	5	7	5.67	.804
دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد عملکردی	۱-سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با مشتریان حقیقی	96	5	7	5.63	.757
	۲-سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با نهادهای دولتی	96	5	7	5.80	.803
	۳-سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با مؤسسات حسابرسی	96	3	7	5.68	1.000
دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد اهمیتی	الف-سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با کسب‌وکارهای الکترونیکی	92	5	7	5.95	.830
	ب-سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با رقبای تجاری	96	3	7	5.51	.929
	ج-سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با شرکای تجاری	96	5	7	5.64	.769
تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد عملکردی	۱-سنجه نوسانات نرخ تورم در تاب‌آوری مالی	92	4	7	5.65	.791
	۲-سنجه نوسانات تولید ناخالص داخلی (GDP) در تاب‌آوری مالی	96	3	7	5.68	1.000
	۳-سنجه نوسانات نرخ ارز در تاب‌آوری مالی	96	5	7	5.92	.867
تاب‌آوری مالی از بعد اهمیتی	الف-سنجه نوسانات بازار بورس در تاب‌آوری مالی	96	3	7	5.51	.833
	ب-سنجه نوسانات بانکداری در تاب‌آوری مالی	96	3	7	5.67	1.012
	ج-سنجه نوسانات قیمت نفت در تاب‌آوری مالی	96	3	7	5.77	1.041

سنجه «تعداد دعوای حقوقی شرکت با کسب‌وکارهای الکترونیکی» به عنوان مهم‌ترین متغیر در دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد اهمیتی دارای میانگین ایده آل برابر با ۵,۹۵؛ سنجه «نوسانات نرخ ارز در تاب‌آوری مالی» بعنوان مهم‌ترین متغیر در

بر اساس نتایج جدول قبل مشاهده می‌گردد بر اساس نظرات و تجربه حرفه‌ای کارشناسان و متخصصان شاغل در شرکت‌های بورسی و خبرگان دانشگاهی، درون یک طیف هفت تایی، مهم‌ترین متغیرهای مدل مقاله به ترتیب عبارت هستند از:

تعداد دعوای حقوقی شرکت با نهادهای دولتی " دارای میانگین وضعیتی برابر با ۴,۷۶؛ سنجه " امتیاز محافظه‌کاری شرکت " دارای میانگین وضعیتی برابر با ۴,۷۶؛ سنجه " نوسانات قیمت نفت در تاب‌آوری مالی " دارای میانگین وضعیتی برابر با ۴,۹۱؛ و سنجه " نوع صنعت براساس دارایی کل " دارای میانگین وضعیتی برابر با ۴,۵۲؛ محاسبه شدند. در اینجا آلفای کروناخ کلی برای متغیرهای مقاله، بیشتر از ۰,۹ محاسبه شده است، که نشان می‌دهد، پایداری ابزار اندازه‌گیری تأثیر متغیرهای مدل مقاله، در وضعیت عالی قرار دارد. در ادامه، به منظور پی بردن به متغیرهای زیر بنایی یک پدیده یا تلخیص مجموعه‌ای از داده‌ها از روش تحلیل عاملی بهره‌گیری می‌گردد. داده‌های اولیه برای تحلیل عاملی، ماتریس همبستگی مبتنی بر تحلیل مسیر بین متغیرها است. بر اساس مدل ترسیم شده در *PLS*؛ جدول ذیل، تحلیل عاملی تأییدی متغیرهای مقاله، جهت ارائه مدل مهم‌ترین عوامل مدل مقاله (سنجه‌های مهم متغیرهای اصلی) را نشان می‌دهد:

تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد عملکردی دارای میانگین ایده آل برابر با ۵,۹۲؛ سنجه «تعداد دعوای حقوقی شرکت با نهادهای دولتی» به عنوان مهم‌ترین متغیر در دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد عملکردی دارای میانگین ایده آل برابر با ۵,۸۰؛ سنجه «امتیاز محافظه‌کاری شرکت» بعنوان مهم‌ترین متغیر در محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از بعد عملکردی دارای میانگین ایده آل برابر با ۵,۷۹؛ سنجه " نوسانات قیمت نفت در تاب‌آوری مالی " بعنوان مهم‌ترین متغیر در تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد اهمیتی دارای میانگین ایده آل برابر با ۵,۷۷؛ " سنجه نوع صنعت براساس دارایی کل " بعنوان مهم‌ترین متغیر در محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از بعد اهمیتی دارای میانگین ایده آل برابر با ۵,۷۳؛ محاسبه شدند. درحالی که وضعیت آن‌ها کمتر محاسبه شده، یعنی سنجه " تعداد دعوای حقوقی شرکت با کسب‌وکارهای الکترونیکی " دارای میانگین وضعیتی برابر با ۴,۶۱؛ سنجه " نوسانات نرخ ارز در تاب‌آوری مالی " دارای میانگین وضعیتی برابر با ۴,۴۶؛ سنجه "

جدول ۵) تحلیل عاملی تأییدی متغیرهای مقاله براساس اوزان استاندارد شده

رگرسیون	متغیرهای آشکار
۹۶۸۷/۰	سنجه امتیاز محافظه‌کاری شرکت با کد (AB)
۹۵۲۵/۰	سنجه نسبت اقلام تعهدی غیرعملیاتی به دارایی‌های کل با کد (AC)
۹۴۳۸/۰	سنجه نوسانات بازار بورس در تاب‌آوری مالی با کد (FA)
۹۲۷۹/۰	سنجه اقلام تعهدی حسابداری با کد (BC)
۹۱۲۲/۰	سنجه جریان‌های نقدی خالص حاصل از عملیات شرکت با کد (BA)
۹۰۳۶/۰	سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با نهادهای دولتی با کد (CB)
۸۸۵۴/۰	سنجه نوسانات بانکداری در تاب‌آوری مالی با کد (FB)
۸۴۷۴/۰	سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با رقبای تجاری با کد (DB)
۸۴۳/۰	سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با شرکای تجاری با کد (DC)
۸۳۶۷/۰	سنجه نوسانات نرخ ارز در تاب‌آوری مالی با کد (EC)
۸۲۹۶/۰	سنجه نوسانات نرخ تورم در تاب‌آوری مالی با کد (EA)
۸۱۹۳/۰	سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با مشتریان حقیقی با کد (CA)

آزمون ریشه واحد (بررسی مانایی)

مانایی یکی از پیش‌شرط‌های برآورد یک مدل رگرسیون مناسب می‌باشد. لذا آزمون مانایی یا آزمون ریشه واحد به ترتیب برای متغیرهای مدل انجام می‌گردد. نتایج با استفاده از نرم‌افزار *Eviews* و آزمون ریشه واحد لوین، لین و چاو به قرار زیر است:

جدول ۶) نتایج آزمون ریشه واحد برای متغیرهای تحقیق

نتیجه	مقدار احتمال	مقدار آماره	متغیرهای آشکار
تایید مانایی	۰,۰۰۰۰	۳۲۵۳۵,۹-	سنجه امتیاز محافظه‌کاری شرکت با کد (AB)
تایید مانایی	۰,۰۰۰۰	۷۰۶۴,۵۵-	سنجه نسبت ارقام تعهدی غیر عملیاتی به دارایی‌های کل با کد (AC)
تایید مانایی	۰۰۵۸,۰	۵۲۲۲۰,۲-	سنجه نوسانات بازار بورس در تاب‌آوری مالی با کد (FA)
تایید مانایی	۰۰۰۰,۰	۵۲۸۸۴,۴-	سنجه ارقام تعهدی حسابداری با کد (BC)
تایید مانایی	۰,۱۶۸	۱۲۵۴۱,۲-	سنجه جریان‌های نقدی خالص حاصل از عملیات شرکت با کد (BA)
تایید مانایی	۰۰۰۰,۰	۴۳۸۰۹,۴-	سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با نهادهای دولتی با کد (CB)
تایید مانایی	۰۰۰۰,۰	۸۹۵۹,۱۲-	سنجه نوسانات بانکداری در تاب‌آوری مالی با کد (FB)
تایید مانایی	۰,۰۰۰۰	۳۵۱۲,۴۹-	سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با رقبای تجاری با کد (DB)
تایید مانایی	۰,۰۰۰۱	۸۹۵۹,۱۲-	سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با شرکای تجاری با کد (DC)
تایید مانایی	۰۰۰۰,۰	۹۲۳۱,۱۸-	سنجه نوسانات نرخ ارز در تاب‌آوری مالی با کد (EC)
تایید مانایی	۰۰۰۰,۰	۸۹۵۹,۱۲-	سنجه نوسانات نرخ تورم در تاب‌آوری مالی با کد (EA)
تایید مانایی	۰,۰۰۰۰	۳۵۱۲,۴۹-	سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با مشتریان حقیقی با کد (CA)

آزمون هم‌انباشتگی یا هم‌جمعی، وجود رابطه بلند مدت بین متغیرهای مدل را بررسی می‌کند و این آزمون نیز برای اطمینان از عدم رخ دادن رگرسیون کاذب مورد استفاده قرار می‌گیرد. چنانچه برخی متغیرها پایا نبودند، این آزمون الزامی است اما در اینجا با توجه به مانا (پایا) بودن تمام متغیرهای مدل، می‌توان از این آزمون چشم‌پوشی کرد. نتایج اجرای آزمون هم‌انباشتگی باقیمانده‌های کائو بر روی متغیرهای مدل فوق به قرار زیر است:

جدول ۷) نتایج آزمون هم‌انباشتگی

تحلیل آزمون ریشه واحد: با توجه به اینکه مقدار احتمال آزمون‌های ریشه واحد در تمامی حالات فوق کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، نتیجه گرفته می‌شود که فرض آماری داشتن ریشه واحد در تمام متغیرهای فوق رد می‌شود. بنابراین این متغیرها مانا (پایا) می‌باشند. بدین ترتیب بدون هیچ‌گونه نگرانی بابت رخ دادن رگرسیون کاذب می‌توان مدل را برآورد نمود.
آزمون هم‌انباشتگی (هم‌جمعی)

مقدار احتمال	مقدار آماره t	نام آزمون
۰۰۳۶۰	۶۸۵۴۱۷.۲-	آزمون هم‌انباشتگی باقیمانده‌های کائو
۰,۰۰۰۰	۹۳۷۱۳۹.۴-	آزمون هم‌انباشتگی باقیمانده‌های کائو
۰۰۴۴۰	۶۱۷۰۳۰.۲-	آزمون هم‌انباشتگی باقیمانده‌های کائو
۰,۰۰۰۰	۹۸۰۲۹۴.۴-	آزمون هم‌انباشتگی باقیمانده‌های کائو

یکی از فروض رگرسیون عدم وجود هم خطی بین متغیرهای توضیحی در مدل است، لذا قبل از برآورد مدل، این مساله با محاسبه ماتریس همبستگی کنترل می‌گردد.

برای بررسی هم خطی بین متغیرهای توضیحی مدل، ضریب همبستگی و میزان معنی داری آن محاسبه می‌شود. ماتریس ضرایب همبستگی به قرار زیر است:

تحلیل آزمون هم‌انباشتگی: از آنجایی که مقدار احتمال برای آماره آزمون هم‌انباشتگی کائو (Kao) کمتر از ۰,۰۵ می‌باشد، در نتیجه فرض عدم وجود رابطه بلند مدت میان متغیرهای مدل رد می‌شود و نتیجه گرفته می‌شود متغیرهای مدل، در هر یک از مدل‌های فوق، هم‌انباشته هستند.

مفروضات رگرسیون

جدول (۷) ماتریس همبستگی بین متغیرهای توضیحی

متغیرها	PCS	DFE	BOARDD	BOARDI	BOARDS	SIZE	LEV
سنجه امتیاز محافظه‌کاری شرکت با کد (AB)	۱						
سنجه نسبت اقلام تعهدی غیر عملیاتی به دارایی‌های کل با کد (AC)	-----						
سنجه نوسانات بازار بورس در تاب‌آوری مالی با کد (FA)	۰.۵۶۲۱۸.۰	۱					
سنجه اقلام تعهدی حسابداری با کد (BC)	۱۴۹۱.۰	-----					
سنجه جریان‌های نقدی خالص حاصل از عملیات شرکت با کد (BA)	۱۵۴۶۴۹.۰	۰.۱۶۰۹.۰-	۱				
سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با نهاد‌های دولتی با کد (CB)	۰۰۰۱.۰	۶۷۹۹.۰	-----				
سنجه نوسانات بانکداری در تاب‌آوری مالی با کد (FB)	۰.۶۸۳۰۶.۰	۰۰۰۴۷.۰-	۱۱۱۴۹.۰-	۱			
سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با رقبای تجاری با کد (DB)	۰.۷۹۵.۰	۹۹۰۵.۰	۰.۰۴۱.۰	-----			

سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با شرکای تجاری با کد (DC)	۰۵۷.۰۰	۱۶۸۴۵.۰۰	۱۴۸۴۵.۰۰	۰۴۵۱۶.۰۰	۱
سنجه نوسانات نرخ ارز در تاب‌آوری مالی با کد (EC)	۱۴۳۶.۰	۰	۰۰۰۱.۰	۲۴۶۶.۰	-----
سنجه نوسانات نرخ تورم در تاب‌آوری مالی با کد (EA)	۱۶۸۸۳.۰۰	۱۳۷۴۵.۰	۲۶۷۱۳۷.۰	۲۰۴۳۳.۰۰	۰۷۳۱۸.۰۰
سنجه تعداد دعوای حقوقی شرکت با مشتریان حقیقی با کد (CA)	۰	۰۰۰۴.۰	۰	۰	۰۶۰۳.۰

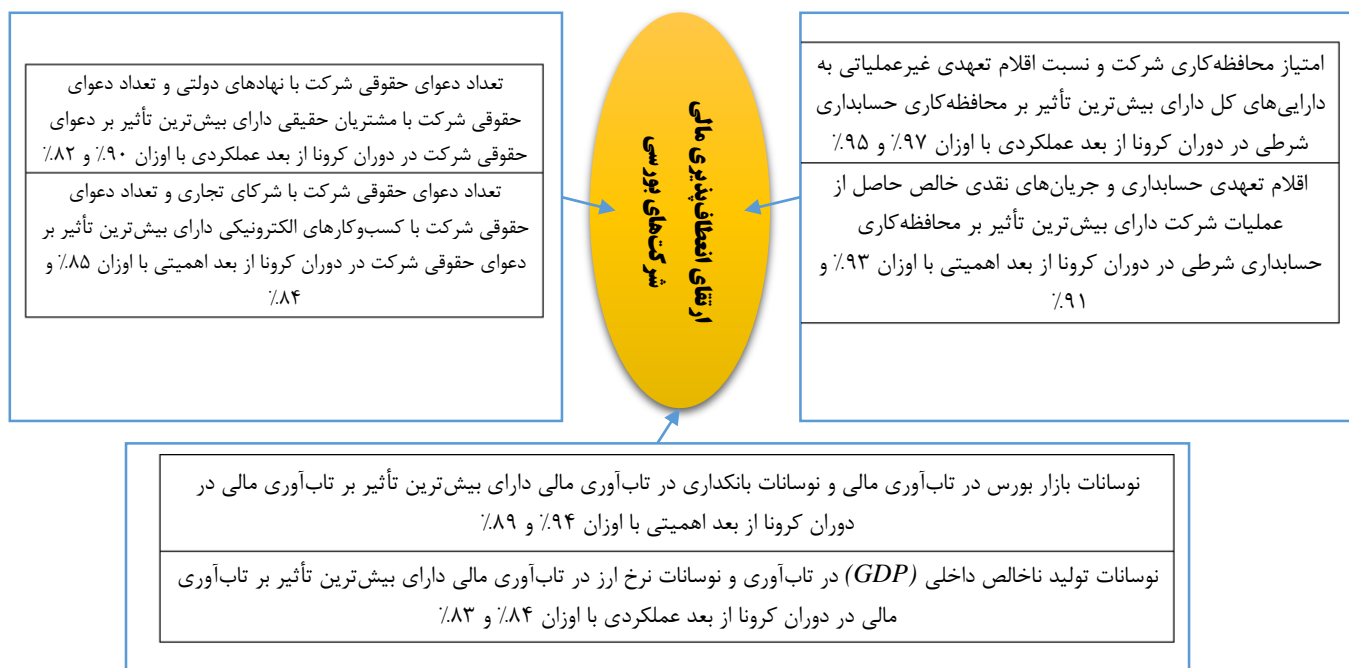
و قیمت بازار سهام می‌پردازند، مشخص می‌گردد. منظور از مدل نهایی پژوهش، مدلی است که واقعیت ارتقای انعطاف‌پذیری مالی شرکت‌های بورسی را نشان داده و جنبه‌های معین از دنیای واقعی را که در ارتباط با مسائل تحت مدل‌سازی می‌باشد، شرح می‌دهد و به تصویر می‌کشد، و روابط مهم و با اهمیت بین جنبه‌های مختلف متغیرهای مؤثر بر مقاله را آشکار و روشن می‌سازد:

یکی از بحث‌های موجود در این بخش "نوآوری‌های پژوهش‌اتی" است، زیرا مهم‌ترین نتایج و یافته‌های مقاله حاضر، با نتایج و یافته‌های مرتبط‌ترین مقاله‌های موجود در ادبیات نظری، مقایسه شده است:

در جدول فوق مقادیر همبستگی دو به دو تمام متغیرها، غیر از متغیرهای وابسته، آمده است. عدد اول میزان همبستگی و عدم پایینی آن مقدار احتمال معنی داری آن می‌باشد. از آنجایی که همبستگی بالایی میان متغیرها مشاهده نمی‌شود، لذا از بابت همخطی بین متغیرها مساله‌ای وجود ندارد.

نتیجه‌گیری

یکی از بحث‌های موجود در این بخش "مدل نهایی پژوهش" است، زیرا بررسی مفید بودن اطلاعات صورت‌های مالی، یک موضوع گسترده در مقاله‌های حسابداری بازار سرمایه می‌باشد. مفید بودن صورت‌های مالی می‌تواند از طریق مطالعه خاصیت مربوط بودن اطلاعات صورت‌های مالی بررسی شود. ارزش مربوط بودن صورت‌های مالی براساس نتایج مقاله‌های تجربی که به آزمایش رابطه بین اعداد و ارقام خاص حسابداری

نمودار ۳) مدل نهایی پژوهش

جدول ۶) تطبیق یافته‌های مرتبط‌ترین مقاله‌های موجود در ادبیات نظری با یافته‌های مقاله حاضر (منبع: مقاله حاضر)

تطبیق یافته‌های مقاله (نوآوری‌های پژوهش اتی)

منبع	حسابداری
محافظه‌کاری حسابداری	محافظه‌کاری حسابداری شرطی
محافظه‌کاری حسابداری غیرشرطی	محافظه‌کاری حسابداری غیرشرطی
ویروس کرونا	کرونا
بحران مالی	بحران مالی
محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از	محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از
محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از	محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از
دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد	دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد
دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد اهمیتی	دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد اهمیتی
تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد عملکردی	تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد عملکردی
تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد اهمیتی	تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد اهمیتی
شرکت‌های بورسی	شرکت‌های بورسی
حداقل مبيعات جزئی براساس تحلیل رگرسیون	حداقل مبيعات جزئی براساس تحلیل رگرسیون
نرم‌افزار Smart PLS	نرم‌افزار Smart PLS
مندلوژی تحلیل آماری	مندلوژی تحلیل آماری
نرم‌افزار SPSS	نرم‌افزار SPSS
اعتبارسنجی مدل	اعتبارسنجی مدل
مطالعه موردی	مطالعه موردی

*	*	-	-	-	-	-	*	*	-	-	-	*	*	*	-	-	*	<i>D'Au</i>	
																		<i>gusta</i>	
																	*	<i>Gross</i>	
																		<i>etti,</i>	
																		<i>2023</i>	
																		<i>Shaw</i>	
																	*	<i>Whitw</i>	
																		<i>orth,</i>	
																		<i>2022</i>	
																	*	<i>Krish</i>	
																		<i>nan</i>	
																	*	<i>Zhang</i>	
																		<i>, 2022</i>	
																	*	<i>Cui, et</i>	
																		<i>al.</i>	
																		<i>2021</i>	
																	*	<i>Shaw,</i>	
																		<i>et al.</i>	
																		<i>2021</i>	
																	*	<i>Chort</i>	
																		<i>areas</i>	
																	*	<i>Noiko</i>	
																		<i>kyris,</i>	
																		<i>2021</i>	
																	*	<i>Zhang</i>	
																		<i>, et al.</i>	
																		<i>2020</i>	
*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	مقاله
																		حاضر	

همکاران. ۲۰۲۳. همراستا می‌باشد زیرا به جریان‌های نقدی خالص حاصل از عملیات شرکت؛ نوع صنعت براساس دارایی کل و ارقام تعهدی حسابداری؛ توجه اساسی شده است.

یافته‌های مبتنی بر بررسی سنجه‌های دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد عملکردی، با یافته‌های مقاله‌های شاو ویتورث، ۲۰۲۲، شاو، و همکاران. ۲۰۲۱. کوی و همکاران. ۲۰۲۳ است زیرا به تعداد دعوای حقوقی شرکت با مشتریان حقیقی؛ تعداد دعوای حقوقی شرکت با نهادهای دولتی و تعداد دعوای حقوقی شرکت با مؤسسات حسابرسی، تمرکز ویژه ای دارند. نتایج مربوط به تحلیل معیارهای دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد اهمیتی، با یافته‌های مقاله‌های شاو ویتورث، ۲۰۲۲، شاو، و همکاران. ۲۰۲۱. کوی و همکاران. ۲۰۲۳. همراستا می‌باشد زیرا به تعداد

پس از بررسی مبانی نظری و پیشینه پژوهش حاضر، مشخص گردید که به توجه به برطرف نمودن خلاءهای پژوهش اتی از قبیل: مدل‌سازی روابط بین محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از بعد عملکردی؛ محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از بعد اهمیتی؛ دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد عملکردی؛ دعوای حقوقی شرکت در دوران کرونا از بعد اهمیتی؛ تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد عملکردی و تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد اهمیتی، به صورت چندمتغیره، می‌توان به نوآوری مقاله حاضر در برطرف نمودن شکاف‌های پژوهش اتی مذکور پی برد. نتایج مربوط به تحلیل معیارهای محافظه‌کاری حسابداری شرطی در دوران کرونا از بعد اهمیتی، با یافته‌های مقاله‌های کریشنان و ژانگ، ۲۰۲۲؛ کوی، و همکاران. ۲۰۲۱ و ژانگ و همکاران. ۲۰۲۰ و کوی و

پیش بینی احتمال نکول قبل از وقوع ریسک ورشکستگی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

منابع

امامی ده چشمه، خدادادی، ولی، نصیری، بصیرت. (۱۳۹۹). محافظه‌کاری شرطی و شاخص‌های اخبار بد غیرتجمعی در مدل‌های تعهدی. دانش حسابداری مالی، ۷(۲)، ۱۲۹-۱۵۳.

بالوی، امین و خالدی، پری. (۱۴۰۰). تحلیل وضعیت قراردادهای با توجه به تاثیر کووید ۱۹ (کرونا) در نظام حقوقی ایران، دومین کنفرانس بین‌المللی فقه، حقوق، روانشناسی و علوم تربیتی در ایران و جهان اسلام، تهران، ۴(۳)، ۱۴-۲۱.

جوادی، راضیه. (۱۴۰۱). تاثیر محافظه‌کاری حسابداری بر جریان نقد عملیاتی با تاکید بر ارزش شرکت، دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، مهندسی صنایع، حسابداری و اقتصاد، ۹(۲)، ۱۲۴-۱۳۲.

حسینی، شفیق زاده. (۲۰۱۹). تبیین مدلی برای حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران با تأکید بر سازه‌های حسابداری. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۶(۲)، ۱۹۳-۲۱۶.

رحمانی اصل، قدیم‌خانی، خدادادی، ولی. (۲۰۲۰). انعطاف‌پذیری مالی، ساختار سرمایه و نقش ریسک بازار (مطالعه موردی شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران). رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، ۳۳(۴)، ۹۴-۱۰۹.

صبوری، نرگس، (۱۴۰۰). بررسی نقش انعطاف‌پذیری مالی در توسعه پایدار بر عملکرد شرکت در طول بحران ویروس کرونا با توجه به دارایی‌های مشهود (مطالعه موردی: شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران)، فصلنامه رویکردهای مطالعه‌های نوین در مدیریت و حسابداری، دوره: ۵، شماره: ۶۶

گوهری تابان، سحر. ۱۴۰۰. کتاب حسابداری محافظه‌کارانه و بازدهی سهام. ناشر: سنجش و دانش.

سال چاپ: ۱۴۰۰

دعوای حقوقی شرکت با کسب‌وکارهای الکترونیکی؛ تعداد دعوای حقوقی شرکت با رقبای تجاری و تعداد دعوای حقوقی شرکت با شرکای تجاری، توجه ویژه ای شده است.

یافته‌های مبتنی بر بررسی سنجه‌های تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد عملکردی، منطبق است زیرا به نوسانات نرخ تورم در تاب‌آوری مالی؛ نوسانات تولید ناخالص داخلی در تاب‌آوری مالی و نوسانات نرخ ارز در تاب‌آوری مالی، تمرکز ویژه ای دارند. نتایج مربوط به تحلیل معیارهای تاب‌آوری مالی در دوران کرونا از بعد اهمیتی، با یافته‌های مقاله‌های گوس و همکاران، ۲۰۲۳؛ ژانگ و همکاران، ۲۰۲۰ همراستا می‌باشد زیرا به نوسانات بازار بورس در تاب‌آوری مالی؛ نوسانات بانکداری در تاب‌آوری مالی و نوسانات قیمت نفت در تاب‌آوری مالی؛ توجه اساسی شده است. در نهایت، پیشنهاد مقاله براساس سودمندی نظام حسابداری شرکت‌های بورسی عبارتند از:

در این بازار پر فراز و نشیب تحت شرایط مختلف اقتصادی از مدل‌های دیگر اندازه‌گیری هزینه حقوق صاحبان سهام جهت تبیین رابطه بین ریسک اطلاعات حسابداری و هزینه حقوق صاحبان سهام استفاده گردد. زیرا با توجه به یافته‌های پژوهش می‌تواند تطبیق بیشتری با بازده مورد انتظار آینده سرمایه‌گذاران داشته باشد.

بررسی تاثیر نوع صنعت بر روابط بین محافظه‌کاری حسابداری با احتمال تقلب صورت‌های مالی

بررسی رابطه بین محافظه‌کاری با هزینه بازنشستگی شرکت مقایسه محافظه‌کاری بین شرکت‌های دولتی و غیر دولتی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران
بررسی رابطه بین محافظه‌کاری با هزینه سرمایه سهام عادی

بررسی رابطه بین محافظه‌کاری و مربوط بودن سود حسابداری تاثیر چسبندگی هزینه‌ها بر محافظه‌کاری

- on the performance of the Islamic finance industry: A wave analysis and forecasting. *The Journal of Economic Asymmetries*. Volume 27, 2023, e00280.
- Guermazi, W., & Halioui, K. (2020). Do differences in national cultures affect cross-country conditional conservatism behavior under IFRS?. *Research in International Business and Finance*, 52, 101171.
- Huang, W., Lan, C., Xu, Y., Zhang, Z., & Zeng, H. (2022). Does COVID-19 matter for systemic financial risks? Evidence from China's financial and real estate sectors. *Pacific-Basin Finance Journal*, 74, 101819.
- Kracman, K. (2022). Code as constitution: The negotiation of a uniform accounting code for US railway corporations and the moral justification of stakeholder claims on wealth. *Critical Perspectives on Accounting*, 89, 102376.
- Krishnan, G. V., & Zhang, J. (2022). Principles-based standards and conditional accounting conservatism. *Advances in accounting*, 58, 100607.
- Lara, J. M. G., Osma, B. G., Penalva, F. (2020). Conditional conservatism and the limits to earnings management. *Journal of Accounting and Public Policy*, 39(4), 106738.
- Li, X., Goodell, J. W., Liao, J., Yao, S., Liu, X. (2022). Does executive gender diversity supply accounting conservatism in traditional societies? Evidence from CEO-CFO combinations in China. *Finance Research Letters*, 48, 102946.
- Lin, H., & Hwang, Y. (2021). The effects of personal information management capabilities and social-psychological factors on accounting professionals' knowledge-sharing intentions: Pre and post COVID-19. *International Journal*
- واعظ، سید علی و بنایی قدیم، رحیم و قاسمی، ساناز، ۱۴۰۰، تاثیر تضاد مالکانه بر رابطه بین انعطاف‌پذیری مالی با شدت سرمایه‌گذاری و تقسیم سود، ۱(۴)، ۳۴-۵۶.
- Anagnostopoulou, S. C. (2017). Accounting quality and loan pricing: The effect of cross-country differences in legal enforcement. *The International Journal of Accounting*, 52(2), 178-200.
- Buchetti, B., Parbonetti, A., Pugliese, A. (2022). Covid-19, corporate survival and public policy: The role of accounting information and regulation in the wake of a systemic crisis. *Journal of Accounting and Public Policy*, 41(1), 106919.
- Chao, C. H., Huang, C. J. (2022). Firm performance following actual share repurchases: Effects of investment crowding out and financial flexibility. *Pacific-Basin Finance Journal*, 73, 101738.
- Chortareas, G., & Noikokyris, E. (2021). Investment, firm-specific uncertainty, and financial flexibility. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 192, 25-35.
- Cui, L., Kent, P., Kim, S., Li, S. (2021). Accounting conservatism and firm performance during the COVID-19 pandemic. *Accounting Finance*, 61(4), 5543-5579.
- Cui, Xin, et al. 2023. Uncertainty of uncertainty and accounting conservatism. *Finance Research Letters*. Volume 52, 2023, 103525.
- D'Augusta, Carlo Francesco Grossetti, 2023. How did Covid-19 affect investors' interpretation of earnings news? The role of accounting conservatism. *Finance Research Letters*. Volume 52, 2023, 103504.
- Ghouse, Ghulam, et al. 2023. Asymmetric spillover effects of Covid-19

- of Accounting Information Systems*, 42, 100522.
- Moy, M., Heaney, R., Tarca, A., van Zyl, W. (2020). *Conditional accounting conservatism: Exploring the impact of changes in institutional frameworks in four countries*. *Journal of Contemporary Accounting Economics*, 16(3), 100214.
- Noh, M., Cho, M. K. (2022). *Cultural tightness and accounting conservatism*. *Journal of Contemporary Accounting Economics*, 18(1), 100305.
- Ouyang, Z., Chen, S., Lai, Y., Yang, X. (2022). *The correlations among COVID-19, the effect of public opinion, and the systemic risks of China's financial industries*. *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, 600, 127518.
- Shaw, K. W., Whitworth, J. D. (2022). *Client importance and unconditional conservatism in complex accounting estimates*. *Advances in accounting*, 58, 100615.
- Shaw, T. S., Raithatha, M., Krishnan, G. V., Cordeiro, J. J. (2021). *Did mandatory CSR compliance impact accounting Conservatism? Evidence from the Indian Companies Act 2013*. *Journal of Contemporary Accounting Economics*, 17(3), 100280.
- Tilsted, Joachim Peter, et al. 2021. *Accounting matters: Revisiting claims of decoupling and genuine green growth in Nordic countries*. *Ecological Economics* 19 May 2021.
- Wu, B. (2022). *Do IPOs bear more severe legal consequences of accounting misstatements?*. *Journal of Accounting and Public Policy*, 41(3), 106945.
- Zhang, Y. (2020). *Conditional conservatism and trade credit during the global financial crisis*. *Journal of Accounting and Public Policy*, 39(4), 106728.

Conditional Accounting Conservatism and Financial Flexibility in the Formation of Legal claims

¹*Aliasghar Mahmoodi*

²*Mohammadreza Abdoli**

³*Maryam Shahri*

⁴*Farhad Dehdar*

Abstract

The main purpose of this study is to design a model of conditional accounting conservatism and financial flexibility in explaining the company's lawsuit during the corona virus epidemic. The research method is using quantitative methodology. The society studied in this research are stock exchange companies. The data related to the localization tool of the article's variables were collected by the snowball sampling method in the summer of 1401. In this process, an effort was made to develop the research tool through content screening, so that by generalizing it to the capital market, two criteria of conservatism, conditional accounting and financial flexibility can be investigated in explaining the company's lawsuit. In this study, factorial analysis was used through the difference of coefficients to test the research questions. The results of the study showed that the conservatism of conditional accounting in the Corona era has a higher coefficient in terms of importance than the performance dimension. It was also found that the conservatism criterion of conditional accounting in the corona era has a higher coefficient than the resilience dimension from the functional dimension.

Keywords

Conditional Accounting Conservatism; Financial Flexibility; Legal Claims; Corona Virus

---

¹*PhD Student, Department of Accounting, Shahrood branch, Islamic Azad University, Shahrood, Irana.mahmoodi@mail.sbu.ac.ir*

²*Professor, Department of Accounting, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iran Mrab830@yahoo.com*

³*Assistant Professor, Department of Accounting, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iranshahri_rh17@yahoo.com*

⁴*Assistant Professor, Department of Accounting, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iranf.dehdar1970@yahoo.com*